

ρας τοῦ παντός, θα ἡδυνάτῃ ἴσως νὰ συλλάβῃ, ἀφοῦ ἐκουφόρησε τὴν ἰδέαν τῆς καταστροφῆς, τὸ ὄνειρον τῆς νέας δημιουργίας.

Ἐν τούτοις ὑπῆρξαν τινες μὴ ἀποδεδειγμένους νὰ παρὰσχῶσιν ἡμῖν τολμηρὰς τινὰς σκιαγραφίας τοῦ μεγάλου Αἰῶνος. Γελοιογράφος τις, ἀξιοθαυμάστου ὁμολογουμένως φαντασίας καὶ μεγάλης ἐπινοητικότητος, ἀφιέρωσεν ὀλίγη-ρον χιλιοσέλιδον τόμον εἰς τὴν μέλλουσαν ἀποφιν τοῦ κόσμου. Ἐν τῷ ἔργῳ του πάντα τὰ στοιχεῖα ὑποτίθενται ὑπόδουλα. Οὐδὲν μένει ἀχρησιμοποίητον ἐν τῇ πλάσει. Κανεὶς φραγμὸς ἐκτάσεως, κανὲν φυσικὸν ἐμπόδιον, κανὲν ὄριον δυνάμεως. Ἡ τυφλὴ ὕλη, ὄργανον ἀπλοῦν πλέον μεταξὺ τῶν χειρῶν τοῦ πνεύματος, οὐδὲν δύναται νὰ τῷ παρεμβάλῃ πρόσκομμα· καὶ ἐκεῖνο, πανίσχυρον, μεταπλάττει, ἰδύ-νει, ὑποτάσσει, μεταμορφώνει, κινεῖ αὐτὴν καθ' οἷονδῆποτε τρόπον, σχεδὸν τὴν γῆν ὅλην ὠθοῦν εἰς ταχύτερον περὶ τὸν ἄξονά της στρόβιλον. Καὶ κύριος τῶν ὅλων, θεὸς ἐπὶ τοῦ κόσμου, ἐλεύθερος καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ τῇ ξηρᾷ καὶ τῷ ἁέρι, ὑπερπηδῶν τὰ ὄρη καὶ διασχίζων τὰ πελάγη καὶ ἱπτάμενος εἰς τοὺς αἰθέρας ὁ Ἄνθρωπος βάλλει τὴν ὑπερτάτην τοῦ θριάμβου του κραυγὴν.

Ἡ νύξ δὲν ὑπάρχει πλέον δι' αὐτόν. Ἀπὸ τῶν γιγαν-τείων ἡλεκτρικῶν αὐτοῦ φάρων, τῶν ὑποκειμένων τῶν βου-νῶν καὶ τῶν κοιλάδων, ἡ ἑκτασίς πληροῦται φωτός, εἰρω-νευομένου διὰ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ τὴν ὥχραν καὶ ἀσθενικὴν λάμψιν τῆς γηραιᾶς σελήνης, ἥτις, ὡς παλαιὸς λύχνος ἀφ'

οὗ ἐλλείπει τὸ ἔλαιον, κυλίσται ἀνευ ζωῆς, ὅπως κρύφη τὸ αἶ-σχός της μεταξὺ τῶν νεφῶν. Καὶ ἂν ἡ ἡμέρα δὲ τὸν ἐνο-χλεῖ, καὶ αὐτὴν δύναται νὰ ἐξαφανίσῃ· ὁ ἥλιος δὲν τῷ χρε-ιάζεται, ἀφοῦ κατάρθωσε καὶ ἀνευ αὐτοῦ νὰ ζῇ τὴν νύκτα· τί τὸν κωλύει λοιπὸν καὶ νὰ τὸν σβέσῃ ὅταν θέλῃ;

Ἡ στερεὰ δὲν ὑπάρχει πλέον δι' αὐτόν. Ἐβαρύνθη τὴν τετριμμένην ἀπ' αἰώνων ἐπ' αὐτῆς ζωὴν; Δὲν ἔχει τί-ποτε νὰ ζηλεύσῃ τὰ ἀμφίβια. Τὰ ὑποβρύχια πλοῖά του τῷ προμηθεύουσι καὶ τὸ χρήσιμον φῶς καὶ τὸν ἀπαιτούμενον ἀέρα καὶ τὴν ἀναγκαίαν δύναμιν ὅπως τὸν μεταφέρουν διὰ τινὰ καιρὸν μέχρι τοῦ πυθμένος τῆς ἀβύσσου, ἀνὰ μέσον τῶν ἐρεβωδῶν μυχῶν, εἰς οὓς οὔτε ὀφθαλμὸς ἡλίου δὲν εἰσέδῃ, ὑπὸ τὰ ἐκπεληγμένα ὄμματα τῶν κατοίκων τοῦ πόντου, ἀπορούντων τίς οὗτος ὁ ἐπελθὼν νὰ εἰσβάλῃ καὶ νὰ ταράξῃ τὰ ἡσυχὰ ὑποχθόνια βασίλειά των τερατώδης ξένος. Ἡ ἂν θέλῃ, αἱ κολυμβητικαὶ συσκευαὶ τοῦ τῷ ἐπιτρέπουσι ν' ἀνανεοῖ καθ' ἐκάστην ἀφόβως τὸ θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ, βα-δίζων ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

Ἐπερᾶνω τῶν ἀπειρομεγέθων πόλεων του, τιτανουργη-μάτων μεγαλοπρεπειᾶς καὶ τέχνης, διασταυροῦνται ἐν τῇ φαινοτάτῃ νυκτὶ πελώρια ἰχθυοειδῆ ἀερόστατα, κατακλύ-ζοντα τὴν ἀτμοσφαῖραν. Ἐναέριος σιδηρόδρομος διέρχεται ἐν μαρινῷδεὶ καλπασμῷ. Καὶ εἰς τὴν καταχθόνιον συναυλίαν μιγνύει τὸν ὑπόκωφον βόμβον του τὸ σύριγμα ὑποβρυχίου ἀμα-ξοστοιχίας ἢ ἡ ἡχώ μυρίων ἀπομεμακρυσμένων τηλεφώνων.

(ἔπεται τὸ τέλος.)

ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΣΑΚΗΣ.

Η ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΗ.

(Δοῦγμα.)

... Ναὶ βέβαια, ἤρχισε λέγων ὁ Πέτρος Γαβριήλοβιτς, κατὰ τὸν βίον μου εἶδον πολλὰς ἡμέρας θλίψεως καὶ ὁδύνης, τὰς ὁποίας μετὰ δυσχε-ρασίας πάντοτε ἀνακαλῶ εἰς τὴν μνήμην μου. Ἐν τούτοις σὰς ὑπεσχέθη τὴν ἱστορίαν αὐτῶν. Ἀκούσατε λοιπὸν.

I.

Κατῳκῶν τότε, τὸν χειμῶνα δηλαδὴ τοῦ ἔτους 1835, ἐν Μόσχᾳ παρὰ τῇ θείᾳ μου, ἀδελφῇ τῆς μακαρίτιδος μητρός μου. Ἦμην δεκαοκτὼ ἐτῶν καὶ μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχον προβιβάσθῃ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Μόσχας ἀπὸ τῆς δευτέρας εἰς τὴν τρίτην τάξιν τῆς „ὠραίας“ Σχολῆς, ὡς συνείδιζον τότε νὰ τὴν λέγωσιν. Ἡ θεία μου ἦτο φιλήσυχος καὶ ἡπία γυνή, πρὸς τοὺς δὲ καὶ χήρα. Κατῳκεῖ ἐν τινὶ μεγάλῃ ξυλινῇ οἰκίᾳ τῆς ὁδοῦ Ὁστοςέγκα, θερμαινομένη καθ' ἐκάστην ὅσον εἶνε δυνατόν νὰ ἐπιθυμῇ τις ἐν Μόσχᾳ. Ἐπισκέψεις σχεδὸν ποτὲ δὲν ἐδέχετο, ἀπὸ πρωίας δὲ μέχρι ἐσπέρας ἐκάθητο μετὰ δύο κυριῶν, αἵτινες ἀπετέλουν τὴν συνανατροφὴν τῆς, ἐν τινὶ αἰδοῦσῃ· ἔπαιζε μετ' αὐτῶν κοντζίνα καὶ ἐφρόντιζε πάντοτε νὰ κατακαπνίσῃ, ὅσον ἦτο δυνατόν, καὶ τὸν ἑαυτὸν τῆς καὶ τὰ περὶ αὐτὴν. Ἡ ἐργασία αὐτὴ ἐγένετο κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Αἱ κυρίαι τῆς συντροφίας τῆς μετέβαινον εἰς τὸν προθάλαμον καὶ μετ' ὀλίγα λεπτά γέρων τις καὶ ἐπίσημον στολὴν φέρων ὑπηρετῆς ἔφερε χαλκὴν λεκάνην, ἐνθα ἐπὶ πεπυρακτωμένης κεράμου ἔκειτο δεσμὸς ἡδυσμού, ἔτρεχε διαρκῶς ἄνω κάτω εἰς τὸ δωμάτιον χύνων συγχρόνως ὕδωρ ἐπὶ τοῦ καιομένου φυτοῦ. Ὅταν ὁ λευκὸς καπνὸς κατεκάλυπτε τὸ ἐρρυτιδωμένον πρόσωπόν του, συνέστελλε σκυθρωπῶς τὰς θορῆς του καὶ ἔστρεφεν αὐτὸ πρὸς τὸ ὀπίσω, ἀλλὰ τὰ ἐν τῷ ἐστιατορίῳ καναρίνια, ἐξοργιζόμενα ἐπὶ τῷ συριγμῷ τοῦ παραδόξου τούτου θυμιάματος, ἐπετρυγίζον ἔτι σφοδρό-τερον κατ' αὐτοῦ.

Ἡ θεία μου μὲ ἡγάπα τρυφερώτατα, μὲ ἐχάιδεον ὅμως παραπολὺ — ἴσως διότι ἤμην ὀρφανὸς πατρός καὶ μητρός. Παρέδωκεν ἐν ὀλίγη-ρον πάτωμα εἰς τὴν ἀπεριρίστην μου διάθεσιν. Τὰ δωμάτιά μου εἶχον κομψότατα ἐπιπλά καὶ οὐδόλως παρεβάλλοντο πρὸς τὰ τῶν σπουδαστῶν. Εἰς τὸν κοιτῶνά μου ἐβλεπες ῥοδοβαφῇ παραπετάσματα τῶν παραθύρων καὶ εἰς τὴν κλίνην μου ὁδόνως ἐκ λεπτοτάτης μουσελίνης μὲ κυανόχροα

κεντήματα. Αὐτὰ τὰ κεντήματα, νὰ πῶ τὴν ἀλήθειαν, προσέβαλλον ὀλί-γον τὴν φιλοτιμίαν μου. Τὸ κατ' ἐμὲ ἐνόμιζον ὅτι αἱ τοιαῦται „ἐνδεΐξεις τῆς τρυφερότητος“ δὲν ἡδύναντο παρὰ νὰ με βιάωσιν εἰς τὸ ἔμματα τῶν συσπουδαστῶν μου, οἱ ὁποῖοι ἀμέσως εἶχον σπεύσει νὰ μοι προσάψωσι τὴν ἐπιθετον „κεράσαν οἰκοτροφεῖα“, διότι ποτὲ δὲν εἶχον ἐνδῶσαι νὰ φουμάρω μαζὶ τῶν. Εἰς τὰς ἐπιστάσεις — διὰ τί ν' ἀποκρύψω αὐτὴν μου τὴν αμαρτίαν; — ὀλίγον κατεγινόμην καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν μαθημάτων. Ἀντὶ τούτου πολὺ συχνὰ μὲ ἐβλεπέ τις εἰς τοὺς περιπάτους, καὶ ἔτι συχνότερον νὰ τρέχω μὲ τὸ ἔλκηθρον, τὸ ὁποῖον εἶχον λάβει ὡς δῶρον παρὰ τῆς θείας μου. Σπανίως ἐπεσκεπτόμην „εὐγενεστάτων ὁμο-γενῶν“ οἰκογενείας, ἀλλ' εἰς τὸ θέατρον εὐρισκόμεν ἴσως περισσότερον και-ρὸν παρὰ τὸν ἴδιον αὐτοῦ διευθυντὴν· ὁμοίως ἐξώδεον εἰς τὰ ζαχαρο-πλαστεῖα καθ' ἐκάστην μέγαν ἀριθμὸν „παστετῶν“ καὶ γλυκισμάτων. Παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως ποτὲ δὲν ἔκαμνον κακοῦδεῖαν τινα καὶ ἐφερόμην πολὺ μετριοφρόνως καὶ χρηστοῦθως — ὥς ἂν νέος ἀπὸ σημαντικὸ σπῆτι, καθὼς λέγουσιν οἱ Κωνσταντινουπολίται. Ποτὲ δὲν ἤθελον νὰ λυτήσω οὔτε μὲ τὸ παραμικρὸν τὴν ἀγαθὴν μου θείαν, ἀλλῶς τε δὲ καὶ τὸ αἷμα ἐκυκλοφορεῖ ἀρκετὰ ἡσύχως εἰς τὰς φλέβας μου.

II.

Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας τὸ ζατρίκιον εἶχε καταντήσει δι' ἐμὲ πάθος. Περὶ τῆς θεωρίας του καμμίαν ἰδέαν δὲν εἶχον, ἔπαιζον ὅμως ὅχι πολὺ καλά. Ἡμέραν τινὰ παρῆσθην ἐν τινὶ ξενοδοχείῳ μάρτυς πεισματώδους τινὸς μεταξὺ δύο ζατρίκιων ἀγῶνος, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς, ξανθὸς καὶ μόλις εἰκοσιπενταετὴς νέος, μοὶ ἐφάνη πολὺ ἀνώτερος τοῦ ἀντιπάλου του. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πάλης ἀπέβη δι' αὐτὸν εὐνοϊκόν, ἐγὼ δὲ ἀμέσως τῷ ἐπρότεινα ν' ὀντιμετρηθῇ καὶ πρὸς ἐμέ. Συνήγεσε — καὶ μετὰ παρέλευσιν μιᾶς ὥρας τρεῖς φορές διαδοχικῶς ἔγινε παρανάλομα τῆς τέχνης καὶ δε-ξιότητός του.

— Ἐχετε φυσικὴν κλίσιν πρὸς αὐτὸ τὸ παιγνίδιον, εἶπε μὲ τόνον εὐπροσῆγορον, ἴσως διότι παρετήρησεν ὅτι προσεβλήθη ἡ φιλαυτία μου, ἀλλὰ ἀγνοεῖτε τοὺς θεμελιώδεις κανόνες του. Πρέπει νὰ προμηθευθῇτε

ἐν βιβλίῳ περὶ τοῦ ζατρικίου — τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀλλγάιερ ἢ τοῦ Πετρόφ παραδείγματος χάριν — Ἔτσι νομίζετε; Ἀλλὰ ποῦ νὰ εὑρῶ αὐτὸ τὸ βιβλίον;

— Ἐλᾶτε νὰ με ἐπισκεφθῆτε μίαν φορὰν. Ἐγὼ ἔχω νὰ σᾶς δώσω.

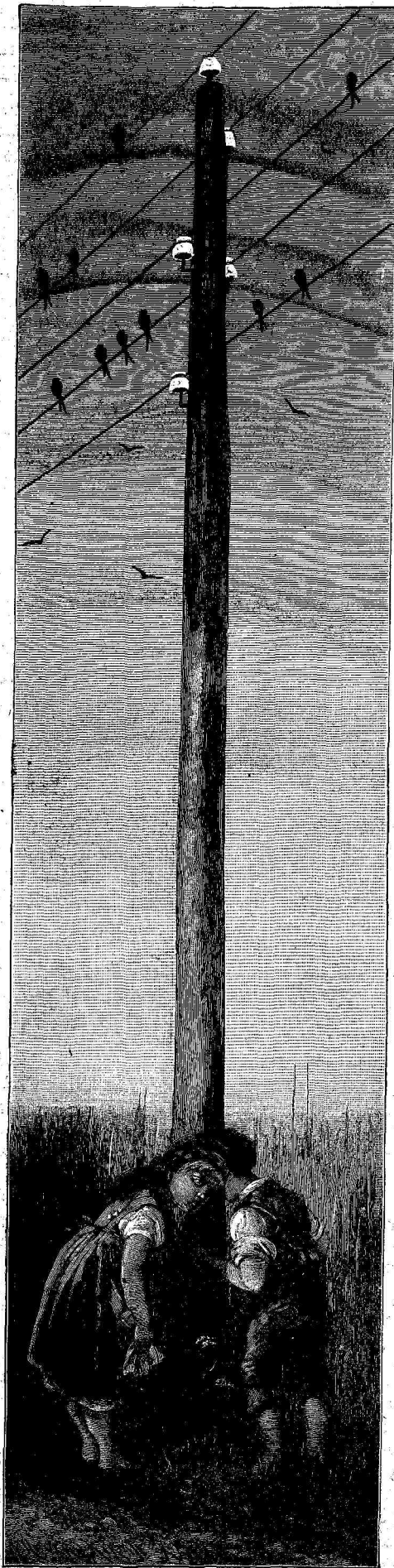
Μοὶ εἶπε τὸ ὄνομά του καὶ τὸ μέρος, ὅπου κατοίκει. Τὴν ἐπισκεψάμενος τὸν ἐπισκέφθη καὶ μετὰ μίαν ἐβδομάδα κατέστημεν ἀχώριστοι πλέον φίλοι.

III.

Ὁ νέος μου γνώριμος ἐκαλεῖτο Ἀλέξανδρος Φουστῶφ, κατοίκει δὲ παρὰ τῇ μητρί του, πλουσίᾳ συζύγῳ συμβούλῳ τῆς ἐπικρατείας, εἰς χωριστὸν τι διαμέρισμά τῆς εὐρυχώρου οἰκίας τῆς καὶ μετ' ὅλην του τὴν ἐλευθερίαν — ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ ἐγὼ παρὰ τῇ θεῇ μου. Ἦτον ὑπάλληλος ἐν τῷ Ἰπουργεῖῳ τῆς αυτοκρατορικῆς αὐλῆς. Εἰλικρινῶς προσκολληθῆναι εἰς αὐτὸν καὶ ἠθοανόμην, ὅτι κατ' ὅλην μου τὴν ζωὴν ποτὲ δὲν ἐσχετίσθην μετ' ὅσων συμπαθῆσαν πρὸς νέον σχεδὸν τῆς ἡλικίας μου.

Ὅλα του ἐν γένει ἔκαμνον ἐντύπωσιν γλυκείαν καὶ εὐάρεστον, τὸ σύμμετρόν του ἀνάστημα, τὸ βάδισμά του, ἡ φωνὴ του καὶ πρὸ πάντων τὸ μικρὸν καὶ λεπτοφυὲς πρόσωπόν του μετὰ τοὺς ὑποχρυσίζοντας γλαυκοὺς ὀφθαλμούς, τὴν ὥραιαν καὶ φιλαρέσκως προεξέχουσαν δὶνα, μετὰ αἰωνίως μειλίχον μειδιάμα ἐπὶ τῶν ἐρυθρῶν χειλέων καὶ μετὰ τὴν ὀλίγον βοστρυχώδη καὶ μαλακὴν κόμην ἐπὶ τοῦ στενοῦ μέν, ἀλλὰ χιονολευκοῦ μετώπου του. Ὅτι κυρίως διεκρίνετο παρὰ τῷ Φουστῶφ ἦτο τὸ ομοίωμα καὶ ἡ συνεσταλμένη, ἀλλ' εὐχάριστος εὐπροσηγορία τοῦ φυσικοῦ του χαρακτήρος. Οὐδέποτε ἐβουδίζετο εἰς σκέψεις καὶ πάντοτε ἠὲ χαριστεῖτο μετὰ ὅ,τι δὴποτε. Δι' αὐτὸ ὅμως καὶ τίποτε δὲν κατῴρθε νὰ τὸν ἐνθουσιάσῃ καὶ νὰ τὸν παρὰσῃ. Πᾶσα περίσσεια, πᾶσα ὑπερβολὴ καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων τὸν ἠνάγχλει καὶ τὸν ἐθλίβε. „Αὐτὸ εἶνε βάνανσον“ συνείδησις νὰ λέγῃ εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ἐν ᾗ ἀνεπαίσθητος σχεδὸν ἐκίνει τοὺς ὤμους καὶ ἑκάμμε τοὺς ὑποχρυσίζοντας ὀφθαλμούς του.

Θαυμασίως, τῇ ἀληθείᾳ, ὀφθαλμούς εἶχεν αὐτὸς ὁ Φουστῶφ! Ἀκαταπαύστως ἐξέφραζον συμπάθειαν, εὐαρέσκειαν καὶ ἀφοσίωσιν ἀκόμη. Κατόπιν παρετήρησα, ὅτι ἡ ἐκφρασις αὐτῇ τῶν ὀφθαλμῶν του προήρχετο μόνον καὶ μόνον ἀπὸ τὸν ἀσυνήθως ἀρμονικὸν αὐτῶν σχηματισμὸν, καὶ ὅτι δὲν μετεβάλλετο οὔτε καὶ ἂν ὁ Φουστῶφ ἔτρωγε τὴν σοῦπάν του ἢ ἐκάπνιζε τὸ σιγάρον του. Ἡ ἀκριβεία του εἶχε καταντήσῃ παρ' ἡμῖν παροιμιώδης. Αἱ βέβαια, ἡ μάμμη του δὲ ἦτο γερμανίς! Ἡ φύσις τὸν εἶχε προικίσει μετὰ πολλὰ χάρισμα. Ἐχόρευεν ἐξαίρετα, ἵππευσεν ὡς κομψευόμενος, ἐκολύμβη μετὰ χάριν, ἔκαμνε ξυλουργικὰς ἐργασίας, ἐτόρνεν, ἐκόλλα διάφορα πράγματα, ἔδενε βιβλία, ἐζωγράφε ἀνθοδέσμας ἢ τὸν Ναπολέοντα ἐν κατατομῇ καὶ μετὰ κινῶν στολὴν, ἐπαίξε κινδύαν μετὰ αἰσθημῶν καὶ ἐγνώριζε πλεῖστα ἄλλα ταχυδακτυλουργικὰ παιχνίδια. Ἐπίσης εἶχε πολλὰς, ἂν καὶ οὐχὶ πολλὰς βαθείας, γνώσεις περὶ τῆς μηχανικῆς, τῆς φυσικῆς καὶ τῆς χημείας. Ἐν τούτοις ἦτο πτωχότατος εἰς γλωσσικὰ προτερήματα: πολὺ μάλιστα ἐκοπίαζεν, ὅσκις ἐπρόκειτο νὰ ὁμιλήσῃ ἐλευθερώς γαλλιστί. Ἐν γένει ὀλίγα ἔλεγε καὶ εἰς τὰς φοιτητικὰς ἡμῶν συνδιαλέξεις ἐλάμβανε τρόπον τινὰ μέρος μόνον διὰ τῆς ζωηρᾶς ἡπιότητος τῶν ὀφθαλμῶν του

Στ! στ! ν' ἀκούσουμε τὸ τηλεγραφημα!

Κατὰ τὴν εἰσιογραφίαν τοῦ Ἑρρίκου Μάξ.

καὶ τοῦ ἐρασμοῦ μειδιάματός του. Ἄνευ ἀμφιβολίας ὁ Φουστῶφ πολὺ ἤρρεσκεν εἰς τὰς γυναῖκας. Περὶ τοῦ ζητήματός ὅμως τούτου, τοῦ τόσον σπουδαίου διὰ πάντα νεανίαν, οὐδέποτε ἐδίδεν ἐξηγήσεις καὶ δικαίως ἔφερε τὸ ὑπὸ τῶν φίλων του δοθὲν εἰς αὐτὸν ἐπίθετον: „ἐνάρρετος δὸν Ζουάν“. Νὰ τὸν θαυμάσω βεβαίως δὲν ἠδυνάμην — καὶ τί ἔπρεπε νὰ θαυμάσω ἐπάνω του; Ἐξέτιμων ὅμως τὴν φιλίαν του, ἂν καὶ ὅλη τῆς ἡ οὐσία συνίστατο εἰς τὸ ὅτι μοὶ ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ τὸν ἐπισκέπτομαι ὅσκις ἤθελον. Δι' ἐμὲ ὁ Φουστῶφ ἦτο ὁ εὐτυχέστερος τοῦ κόσμου ἄνθρωπος, διότι ἀναμφιβόλως κάνονός ἀνθρώπου ὁ βίος δὲν διέρρεε τόσον γαλήνιος, τόσον ἡρεμὸς ὅσον ὁ ἰδικός του. Ἡ μήτηρ του, αἱ ἀδελφαὶ του, οἱ θεοὶ του, αἱ θεαὶ του, οἱ τέλος πάντων τὸν ἀπεθέον καὶ μετὰ ὅλους ἐξ ἑν πληρεστάτῃ ὁμονοίᾳ, δι' ὃ πανταχοῦ εἶχεν ἀποκτήσει ὑπόληψιν ἀρίστου συγγενοῦς.

IV.

Πρῶταν τινὰ τὸν ἐπισκέφθη ἀρκετὰ ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους, ἀλλὰ δὲν εὗρον αὐτὸν ἀκόμη ἐν τῷ καθημερινῷ του δωματίῳ. Μ' ἐχαιρέτησεν ἐκ τοῦ παρακειμένου, ὅθεν ἠκούετο παράδοξος θόρυβος καὶ ῥόθος ὕδατων. Τὸ πρῶγμα εἶχεν οὕτω πῶς: Πῶσαν πρῶταν ὁ Φουστῶφ ἔκαμνε ψυχρολουσίαν καὶ μετ' αὐτὴν ἀφιέρωνεν ἐν τέταρτον τῆς ὥρας περίπου εἰς σωματικὰς ἀσκήσεις, εἰς τὰς ὁποίας μετὰ τὸν καιρὸν εἶχεν ἀποκτήσει σημαντικὴν δεξιότητα. Εἰς περιττὰς φροντίδας χάριν τῆς ὑγείας του δὲν ἐδίδεν ἀκρόασιν, ἀλλ' ὅμως δὲν ἐλησμονεῖ πᾶν ὅ,τι ἦτο ἀναγκαῖον εἰς τὴν εὐεξίαν τοῦ σώματος. Τὸ λόγιόν του ἦτο „νὰ μὴ λησμονῇς τὸν ἑαυτὸν σου, νὰ μὴ ταράττεσαι, καὶ νὰ ἐργάζεσαι μετὰ μέτρον.“

Ὁ Φουστῶφ δὲν εἶχεν ἀκόμη παρουσιάσῃ, ὅτε ἡ ἐξω θύρα τοῦ δωματίου, ὅπου ἐγὼ εὐρισκόμην, ἀνεπετάσθη βιαίως καὶ συγχρόνως εἰσῆλθε φέρων στρατιωτικὴν στολὴν εἰς ἀνὴρ εὐσαρκὸς καὶ πεντηκοντούτης περίπου, μετὰ γαλακτώδεις ὀφθαλμούς εἰς τὸ ἐρυθρὸν πρόσωπον καὶ μετὰ ἀληθῆ πύργον σγουρῶν καὶ ὑποφαίων τριχῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ἐστάθη πρὸ ἐμοῦ, μετὰ παρτήρησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ἠνοῖξεν ὅσον ἠδύνατο πλατείως τὸ ἀχανὲς στόμα του, ἐξέπεμψε θορυβώδη καὶ μεταλλικὸν γέλωτα, καὶ μετὰ τὴν παλάμην του ἐκτύπησε δυνατὰ τὸ ἱσχίον του, ἐγείρας συγχρόνως ὑψηλὸν τὸν πόδα του.

— Ἐσὺ εἶσαι Δαμιανέ; ἠρώτησεν ὁ φίλος μου ὅπισθεν τῆς θύρας.

— Ὅλος κι' ἐλὼς, ἀπεκρίθη ὁ εἰσελθὼν, ἀλλὰ τί διόβολο κάμνεις ἐκεῖ; Τώρα τελειώνεις τὴν τουαλέτταν σου; Ὁραῖα, εὐγέ σου!

Ἡ φωνὴ τοῦ ἀνθρώπου, αὐτοῦ τοῦ Δαμιανοῦ δηλαδή, εἶχεν ὅπως καὶ ὁ γέλωτος του ἕνα παράδοξον μεταλλικὸν ἦχον.

— Ἦθελα κυρίως νὰ δώσω ἕνα μάθημα ἐς τὸν ἀδελφόν σου. Ἀλλ' ὁ κατεργάτης θὰ ἐκρύψει φαίνεται καὶ τώρα τοῦ κόλλησε καταρροή. Μαὶ εἶνε ἀδύνατον πλέον νὰ ἐργασθῶ καὶ δι' αὐτὸ ἔλθω καὶ χῶδμα ἐδῶ διὰ ναῦρω ὀλίγη ζέστη.

Καὶ ἤρχισε πάλιν ὁ καλούμενος Δαμιανὸς νὰ γελᾷ τὸν ἀλλοτρίον του γέλωτα καὶ ἐκτύπησε πάλιν μετὰ τὴν παλάμην τὸ ἱσχίον του. Ἐπειτα ἐξήγαγε μανδύλιον, ἐζωγραφισμένον μετὰ κόκκινα τετράγωνα, ἐκαθάρισε βροντωδῶς τὴν βῆνάν του, ἐν ᾗ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀγρίως περι-

ΡΩΜΑΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΣΑ ΓΑΜΗΛΙΑΝ ΘΥΣΙΑΝ.

Κατὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Fritz Schneider.

στρέφοντο ἐν ταῖς θήκαις των καὶ πύων εἰς τὸ ρινόμακτρον ἐφώναζε πάση δυνάμει. „Φτού — οὐ — οὐ!“

Ὁ Φουστῶφ ἐμβήκεν ἐπὶ τέλους εἰς τὸ δωμάτιον, ἔτεινεν εἰς ἀμφοτέρους τὴν χεῖρα καὶ ἠρώτησεν, ἂν ἐγνωρίζομεν ἀλλήλους.

— Ὅπως διόλου! ἀπήντησε βροντωδῶς ὁ Δαμιανός· ὁ ἀπόμαχος τοῦ χίλια ὀκτακόσια δώδεκα δὲν ἔχει ἀκόμη αὐτὴν τὴν τιμὴν.

Ὁ Φουστῶφ συνέστησε πρῶτον ἐμέ, ἔπειτα δεικνύων τὸν „ἀπόμαχον τοῦ χίλια ὀκτακόσια δώδεκα“ εἶπε: „Δαμιανός· Ῥάτε, διδάσκαλος... διαφόρων ἐπιστημονικῶν κλάδων“.

— Σωστά, σωστά — διαφόρων ἐπιστημονικῶν κλάδων, ἐπανάβην ὁ κύριος Ῥάτε, διότι καὶ εἰς τί δὲν ἔδωκα ἐγὼ μαθήματα καὶ τί ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον δὲν διδάσκω! Μαθηματικά, Γεωγραφίαν, Στατιστικὴν, Ἱταλικὴν Διπλογραφίαν, χάχαχά! καὶ Μουσικὴν! Ἀμφιβάλλετε, ἀγαπητέ μου; ἠρώτησεν αἰφνης στραφεὶς πρὸς ἐμέ. Ῥωτῆστε τὸν Φουστῶφ μὲ πόσῃ τέχνῃ παίζω τὸ φαγόντο. Καὶ πῶς θὰ ἤμουν ἐγὼ τότε βοηθός — δηλαδὴ τῷ τῷ... Μάλιστα, κύριε, εἶμαι τῷ τῷ καὶ πατρίς μου εἶνε ἡ ἀρχαία Πράγα!... Στάσου νὰ σοῦ πῶ, Φουστῶφ· διὰ τί δὲν ἤλθες τόσον καιρὸ νὰ μᾶς ἰδῇς; Μὰ πρέπει νὰ παίζωμε τὴν διωδίαν μας, χάχαχά! τὴν διωδίαν μας!

— Ἀλλὰ μὴς προχθὲς ἤμουν εἰς τὸ σπῆτι σας, ἀπεκρίθη ὁ Φουστῶφ.

— Αὐτὸ κ' ἐγὼ λέγω τόσον καιρὸν, χάχαχά!

Ὅταν ὁ κύριος Ῥάτε ἐγέλα, οἱ λευκοὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἔτρεχον ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην γωνίαν τοῦ δωματίου.

— Βλέπω, καλέ μου νέε, ὅτι ἀπορεῖτε διὰ τὴν συμπεριφορὰν μου, εἶπε στραφεὶς αὐθις πρὸς ἐμέ. Αὐτὸ ὅμως προέρχεται, διότι δὲν γνωρίζετε ἀκόμη τὸν χαρακτήρ μου. Ζητήσατε περὶ ἐμοῦ πληροφορίας ἀπὸ τὸν καλὸν μας Ἀλέξανδρον Φουστῶφ. Τί θὰ σῆς εἴπῃ αὐτός; Αὐτὸς δὲ

σῆς πῆ: Ὁ Ῥάτε εἶνε ἀπλοϊκός, ἀλλ' ἀνοικτόκαρδος, ψυχῇ καὶ σώματι ῥῶστος, ἂν ὄχι διὰ τὴν καταγωγὴν του, βέβαια ἔμως διὰ τὰ αἰσθητά του... χάχαχά! Εἰς τὴν βάπτισμα ὀνομάσθη Ἰωάννης, τώρα ὅμως ὀνομάζομαι Δαμιανός Ῥάτε! Ὅτι ἔχω εἰς τὴν καρδίαν μου, δὲν ἔμπορῶ νὰ τὸ κρατήσω πολὺ μέσα μου, διότι πάντοτε τὸ λέγω... χάχαχά! Ἀπὸ τυπικότητος, ἐθιμοταξίας καὶ ὅπως λέγονται ἐλα αὐτὰ τὰ πράγματα τίποτε δὲν ἐννοῶ καὶ οὐτε θέλω νὰ ἐννοήσω. Ἐλᾶτε ὅμως νὰ μ' ἐπισκεφθῆτε ἕνα βράδυ. Θὰ βεβαιωθῆτε ὁ ἴδιος περὶ τούτου. Ἡ γρηῃ μου — ἡ γυναικᾶ μου δηλαδὴ — εἶνε καὶ αὐτὴ ἀπλοϊκῇ, ὡς ἐμένα. Νὰ ἰδῆτε ὅμως πόσον καλὰ θὰ μᾶς μαγειρεύσῃ· αἱ Ἀλέξανδρε, δὲν λέγω τὴν ἀλήθειαν;

Ὁ Φουστῶφ ἐμειδίασε μόνον ὀλίγον, ἐγὼ δὲ ἐτήρουν σιωπὴν.

— Μὴ κάνετε τώρα καὶ σῆς τσακίσματα ἔμπροστὰ ἑνὶ γέροντα ἀνδρῶπι ὡς ἐμένα· ἔλτε νὰ με ἰδῆτε, τώρα ὅμως... .

Ἐξήγαγε τὸ χονδροειδὲς ἀργυροῦν ὥρολόγιόν του καὶ τὸ ἐκράτησε πρὸ τοῦ πλατέως ἀνεωγμένου δεξιῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ.

— Τώρα πρέπει πάλιν νὰ γυρίσω. Μὲ περιμένει ἕνα ἄλλο πουλάκι... τοῦ δίδω μαθήματα... ὁ θεὸς πλέον τὸ ἔχει ὅτι πρᾶγμα... εἰς τὴν μυθολογίαν, ἀλήθεια, εἰς τὴν μυθολογίαν! Καὶ τὸ κτήνος κατοικεῖ τόσο μακριὰ... εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Πύλιν. Μοῦ εἶνε ἀδιάφορον, θὰ ὑπάγω ἀποστολικῶς, ἐπειδὴ καλλίτερα εἶνε τὰ λεπτὰ διὰ τὸν ἀμαξῶ νὰ μείνουν ἔτι τέττη μου... χάχαχά! Σᾶς προσκυνῶ, κύριε, καὶ καλὴν ἐντάμωσιν καὶ σῆς, καλέ μου νέε, μὴ λησμονήσητε νὰ ἐλθῆτε... βέβαια πρέπει νὰ παίζωμε καὶ τὴν διωδίαν μας! ἐφώνει ἀκόμη ὁ κύριος Ῥάτε ἐκ τοῦ προθαλάμου, ἐν ᾧ μετὰ μεγάλου θορύβου ἐφόρει τῆς γαλότσας του καὶ διὰ τελευταίαν φορὰν ἠκούετο ὁ παράξενος καὶ μεταλλικὸς γέλως του.

[Κατὰ τὸν Τουργένιεφ.]

(ἔπεται συνέχεια.)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.

Ἐν τῇ κεφαλῇ τούτῳ ἐχαιρετίσαμεν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πάντοτε φίλως ἱκανὰ φιλογικὰ καὶ ἄλλης παντοίας ὕλης ἔργα, ἅτινα εὐηρεστήθησαν ν' ἀποστείλωσιν ἡμῖν οἱ εὐγενεῖς αὐτῶν συγγραφεῖς ἢ ἐκδόται. Ἐγνωεῖται, ὅτι πάντοτε περιορισθῆμεν εἰς βραχεῖαν βιβλιογραφικὴν σύστασιν, καθ' ἣν σύστημα ἤρμοζε ν' ἀκολουθῇ ἡ σύνταξις οἰκογενειακοῦ ἀναγνώσματος. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, πᾶσαν ἀνεξαρτήσιαν περιβεβλημένους, ἐξακολουθοῦμεν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸν ἐφεξῆς καταρτισμὸν τῆς Βιβλιοθήκης.

23. ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Δ. ΖΥΓΟΥΡΑ, καθηγητοῦ ἐν τῷ Ἀρσακείῳ, κτλ., Ο ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΗΣΗΣ.

Ἐν Ἀθήναις 1885, σελ. 252. Ὁλην σειρὰν χρησίμων καὶ εὐλήπτων οἰκογενειακῶν ἐγκολπίων ἀποτελοῦσι τὰ κατὰ καιροὺς ἐκδεδομένα συγγράμματα τοῦ κ. Ζύγουρα, φιλοτιμουμένου τὰς πρωτίστας ἀνάγκας τῆς ἡμετέρας κοινωνίας φιλοστόργως πάντοτε νὰ θεραπεύῃ. Ἄλλοτε, ὅτε ὁ Ραγκαβὴς πρὸ πεντηκονταετίας μετέφραζε τὴν πατρικὴν πρὸς θυγατέρα συμβουλὴν τοῦ διασῆμου Γερμανοῦ Κάμπε καὶ ἔζων ἐνάρετοι καὶ ἀληθινοὶ λόγιοι, καὶ συνεγράφετο ὁ Γεροστάθης βραδυτέρων, τὸ ἔθνος εἶχε πρόχειρα καὶ εὖωνα κάλλιστα τοιαῦτα ἐγγειρίδια, νῦν ὅμως, ἀφοῦ ἐξηντλήθησαν τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα βιβλία, μόνον ἀπόντημα ἄξιον συστάσεως ἀνυπόπτου πρὸς ἐλληνικὰς οἰκογενεὰς εἶνε τὰ βιβλία τοῦ κ. Ζύγουρα, μετὰ πατρικῆς ἡμερότητας εἰσηγουμένου ἀγνώστους εὐκολίας διὰ τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν.

24. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ καὶ γενικὸν πρόγραμμα τοῦ ἐν Βραίλᾳ ἐλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου Γεωργίου Γ. Χρυσόχοϊδου. Ἐν Βραίλᾳ 1885. Ἀπὸ πολλοῦ ὀφείλομεν τῷ εὐ-

παιδευτῷ ἰδρυτῇ καὶ Διευθυντῇ τοῦ ἐν Βραίλᾳ ἐλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου εὐκρινῇ συγχαρητήρια διὰ τὴν προκοπὴν καὶ φήμην τοιοῦτου ἰδρύματος ἐν μέσῳ χώρας, ἔνθα δὲν εἶνε δυστυχῶς ἀκίνδυνος ἡ θέσις καὶ ἡ εἰς τὰ πατρία πίστις καὶ ἐμμονὴ τῶν ὁμογενῶν μας. Ἡ κατὰ τὰ νεώτερα ἐκπαιδευτικὰ συστήματα λειτουργία τοιοῦτου ἀνωτέρου ἐκπαιδευτηρίου εἶνε σιβαρὸν προπύργιον κατὰ πολλῶν τὸν ἐκεῖ ἐλληνισμὸν ἐπαπειλούντων κινδύνων καὶ μάλιστα συμφερόντων, τὸ δὲ κῆρος τῆς παλαιᾶς ταύτης ἀληθείας δὲν ἐμειώθη διόλου ἐκ τῶν ἑλεσινῶν παραλογισμῶν τῆς καθ' ἡμᾶς δημοσιογραφίας, τῆς ὁποίας ἀντιπρόσωποι τινες, θαμβωθέντες ἐξ ἐφημέρων θριάμβων νευροσπάστου ἐθναρίου, ἀναθεματίζουν ἀπὸ τινος καὶ καταγελῶσι πάντας, ὅσοι ἐνόμισαν τὴν διανοητικὴν τοῦ ἔθνους μόρφωσιν ὡς συντελεστικὴν πρὸς συντήρησιν καὶ ἐπικράτησιν αὐτοῦ ἐν Ἀνατολῇ.

25. Ο ΤΑΦΟΣ ΤΩΝ ΒΡΑΣΤΩΝ, διήγημα ἐκπονηθὲν ὑπὸ ΝΑΟΥΜ Π. ΒΟΪΛΑ. Ἀθήνησιν 1885, σελ. 148. Τὸ „ἀλβανικὴς ἐποθέσεως“ διήγημα τοῦτο „εἶνε ἔργον καθαρώς ἐξοικῆς συναρπαγῆς, ἐκπονηθὲν ὑπὸ χλοερᾶς ἐνέδρας πρὸς κατόπτευσιν τρυγόνων, παρὰ δὲ τὴν μαγευτικὴν τῆς σφριγώσης φύσεως ἐπίδρασιν ἐν αὐτῷ οὔτε τὸ ὑπερβάλων, οὔτε τὸ φανταστικὸν εὐρεται“. Κατόπιν περὶ τοῦ ἰδίου ἔργου ὁ νεαρὸς συγγραφεὺς λέγει πάλιν ἐν τῷ προλόγῳ: Θυσίαν δώρου ἀναγνώσεως θὰ ὑποστώσιν οἱ προθύμως συνδραμόντες εἰς τὴν ἐκδοσιν αὐτοῦ. Τὰ δὲ σόλοικα τῆς γλώσσης ἀφίενται εἰς τὴν ἐπιεικειαν αὐτῶν, ἀναλογιζομένων ὅτι οὐδεὶς ἀπαντᾷ ἀλάνθαστος εἰδήμων αὐτῆς, πολλῶν δ' ἦντον ὁ κ. Ν. Π. Βοΐλας, ὅστις μετὰ ἰούλων περιτὰς παρείας ἤρξατο τῆς σπουδῆς τῆς ὅσον ὥραιας τόσο καὶ ἀκατασχέτου Ἑλληνικῆς γλώσσης.“ Τοιαύτην σύστασιν προέταξε τοῦ διηγήματός του ὁ νεαρὸς συγγραφεὺς.

26. ΡΑΚΗ ΚΑΙ ΣΑΡΩΦΟΝ, μυθιστόρημα ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ ὑπὸ Κ. Σ. ΠΕΡΒΕΛΗ. Τόμος Α'. Ἐν Ὁδησσῷ 1885, σελ. κδ' καὶ 136. Σαρῶνομεν ἐκ τοῦ προλόγου τὰ ἐξῆς τοῦ Συγγραφέως ράκη. „Ἀρχίζω μωρολογῶν καὶ πρὶν ἀρχίζω προλογίζομαι. Ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα, ἐκ προλό-